

Advies van de informateur voor de collegevorming in de gemeente De Ronde Venen - 7 april 2026

Inleiding

Tijdens het duidingsdebat van 20 maart 2026 hebben alle partijen vastgesteld dat de VVD, de grootste winnaar van de gemeenteraadsverkiezingen 2026-2030 is, en daarom het initiatief tot de verkenning mag nemen.

De VVD heeft mij gevraagd -ook vanwege mijn eerdere ervaring als formateur in uw gemeente- om deze verkenning te doen en deze opdracht heb ik met genoegen aangenomen. De opdracht luidde: *'Onderzoek welke mogelijkheden er worden gezien voor de vorming van een duurzame meerderheidscoalitie, waar de VVD in ieder geval deel van uitmaakt.'*

Proces

Voorafgaand aan de verkenningsgesprekken heb ik een leidraad opgesteld waarin de uitgangspunten en aanpak zijn vastgelegd. Deze leidraad is op 27 maart door de griffie gedeeld met de lijsttrekkers.

Werkwijze

Na 18 maart zijn er inventariserende contacten geweest en is een eerste gesprek gevoerd met Anja Vijselaar en Bart Richter van de VVD. Tevens heb ik een nadere kennismaking en duidingsgesprek gehad met uw burgemeester mevrouw Rosan Kocken alsmede met uw griffier Josette Jonker en griffieondersteuner mevrouw Fleur van Harmelen. Fleur heeft mij de gehele periode ondersteuning verleend in deze fase van het proces. Daar ben ik haar dankbaar voor.

Op basis van de opdracht zijn er met alle partijen gesprekken gevoerd om te inventariseren welke richting de grootste kans van slagen kan hebben.

Alle partijen hebben de uitnodiging voor een gesprek aanvaard.

Die opdracht is nader omschreven en opgetekend in een gespreksleidraad voor alle negen politieke partijen. Op 2, 3 en 4 april jl. heeft ondergetekende gesprekken gevoerd met afgevaardigden van alle partijen. Op paasmaandag 6 april daaropvolgend is het conceptadvies aan de initiatiefnemers van de VVD getoond en daarna openbaar gemaakt voor iedere politieke partij in De Ronde Venen.

Alle gesprekken hebben plaatsgevonden in het gemeentehuis in aanwezigheid van de griffie. Van de gesprekken zijn korte verslagen gemaakt, die door de gespreksdeelnemers zijn geaccordeerd. Deze verslagen zijn niet toegevoegd aan dit advies, maar zullen na afronding van het proces en de installatie van een nieuw college van burgemeester en wethouders, door direct belanghebbenden zijn in te zien bij de griffie. Omdat er in deze verkenning bewust is gekozen voor een set concrete en transparant gecommuniceerde vraagstellingen aan alle fracties, is in overleg met de griffie dan ook besloten de verslaglegging na afronding van de formatie ter inzage te leggen.

Met deze keuze beoog ik een open en onbelemmerd gesprek tussen alle betrokkenen te faciliteren en daarmee het formatieproces optimaal te ondersteunen.

Uitkomsten

In de gesprekken met alle negen politieke partijen komt een sterk samenhangend beeld naar voren over de politieke situatie, de verwachtingen richting coalitievorming, de grote inhoudelijke dossiers en de gewenste ontwikkeling van de bestuurscultuur. Hoewel er duidelijke nuanceverschillen zijn, spreken alle fracties bereidheid uit om constructief bij te dragen aan een stabiel en bestuurbaar college en gemeenteraad voor de komende bestuursperiode.

Alle partijen erkennen dat de verkiezingsuitslag een versnipperd politiek landschap laat zien, maar wel met duidelijke verschuivingen en een stevig mandaat voor de VVD als grootste partij.

Er is een voorkeur voor een meerpartijencoalitie. Een brede coalitie is ook in het belang in deze maatschappij. Een brede coalitie geeft meer vertegenwoordiging en draagvlak onder de inwoners, we staan voor grote bestuurlijke opgaven. De samenleving wordt weerbaarder, in die optiek is een brede steun vanuit een coalitie dan ook wenselijk.

Vrijwel alle partijen noemen een combinatie waar VVD, D66 en CDA onderdeel van uitmaken. Het aanvullen met een vierde partij wordt vrijwel overal genoemd voor extra stabiliteit, draagvlak en bestuurlijke rust. In beginsel sluit geen enkele partij een andere partij uit. Alle fracties hebben echter wel aangegeven een samenwerking met Ronde Venen Belang lastig te vinden op basis van werkhouding en deels op basis inhoud. Hiermee is Ronde Venen Belang uitgesloten als mogelijke coalitiepartner.

Op uitdrukkelijke wens van de VVD zijn vier thema's in elk gesprek expliciet besproken. Met betrekking tot het reparatiebesluit bestemmingsplan Vinkeveense Plassen zijn de partijen verdeeld, maar zie ik een duidelijk patroon voor reparatie. Twee partijen willen het reparatiebesluit zo snel mogelijk uitvoeren zoals vastgesteld. Sommigen geven voorwaarden voor de voortzetting van het reparatiebesluit of willen eerst juridisch uitsluitel van de Raad van State.

Over windturbines in De Ronde Venen bestaat opvallend sterke consensus: alle negen partijen zijn tegen grootschalige windturbines binnen de gemeente. Onder voorwaarden zouden enkele partijen kleinschalige turbines toe willen staan.

Er is een bereidheid om de spreidingswet uit te voeren, maar op welke manier verschilt. Vier partijen staan constructief open voor passende opvang en geven aan dat de wet leidend is. Vijf partijen zijn terughoudend en vinden kleinschaligheid en lokale kaders belangrijk. Samengevat erkennen alle partijen dat wettelijke verplichtingen uitgevoerd moeten worden.

Het vierde thema dat bij elk gesprek is besproken is de nieuwbouw van het gemeentehuis en de herontwikkeling van het Raadhuisplein.

Hierover lopen de standpunten uiteen. Alle partijen erkennen de opgave die er ligt. De verschillen zitten vooral in het tempo, de locatie en de financiële randvoorwaarden.

Handhaving en Openbare Orde en Veiligheid is tevens besproken. De burgemeester heeft aangegeven hierin positie te willen nemen samen met de wethouders. Alle politieke partijen staan positief tegenover het uitbreiden van de BOA-capaciteit. Daarbij geven de partijen wel aan dat hier net zo goed een taak ligt voor het sociaal domein in het kader van preventie.

Uit de gesprekken kwam de bestuurscultuur als belangrijk thema naar voren. De gesprekken laten een krachtig gedeeld signaal zien: de bestuurscultuur moet verder verbeterd worden. Breed gedeelde wensen daarbij zijn respectabele omgangsvormen, betere en tijdige informatievoorziening, meer voorspelbaarheid, transparantere communicatie en zorgvuldigere besluitvorming, waaronder bijvoorbeeld de financiële zuiverheid van raadsvoorstellen. Ook zien de partijen graag een versterking van de rol van de gemeenteraad in een vroeg stadium.

Advies informatiefase

Uit de gesprekken en politieke verkiezingsprogramma's lijkt mij een coalitie met de deelnemers VVD, D66 en CDA een passende variant voor de volgende bestuursperiode. Deze coalitie heeft 15 zetels in de gemeenteraad. Alhoewel dit een meerderheidscoalitie is blijft zo'n aantal fragiel. Wel hebben deze drie politieke partijen genoemd dat onderlinge samenwerking passend lijkt. Al is een verdere versteviging door middel van steun van andere politieke partijen het nader verkennen waard.

Als kansrijke coalitievarianten zie ik dan:

1/ VVD-D66-CDA als eerste. Ik noem dit 'de kerncoalitie'. Deze partijen liggen inhoudelijk het dichtst bij elkaar en hebben een breed kiezersmandaat. Ook op relationeel niveau zijn er geen bezwaren genoemd. Op basis van alle gesprekken adviseer ik primair de fracties van VVD en D66 en CDA om samen in gesprek te gaan met als doel een nieuwe coalitie te vormen voor een bestendig collegiaal bestuur. Tijdens de aankomende formatiefase dient als eerste met deze drie partijen dan ook een basisovereenstemming gevonden te worden.

Daarnaast adviseer ik nadrukkelijk om twee andere varianten tijdens het formeren te onderzoeken. Mede gelet op de grote opgaven die in deze gemeente aan de orde zijn alsook vanwege grotere nationale onderwerpen is het verstandig om een nog breder draagvlak in het bestuur te vinden.

De volgende twee varianten zijn aan de orde:

2/ VVD-D66-CDA met steun- en/of coalitiedeelname van PRO.

3/ VVD-D66-CDA met steun- en/of coalitiedeelname van ChristenUnie-SGP en/of Seniorenpartij DRV.

ad 2. Hoewel programmatisch hier op voorhand geen logische verbinding lijkt heb ik uit de gesprekken met PRO wel degelijk een positieve houding ten opzichte van de VVD gezien. In de fase van formeren dient dit nader getoetst te worden.

ad 3. Bij de genoemde kleinere partijen is op onderdelen zeker steun te vinden. Bestuurlijke deelname wordt door Seniorenpartij DRV wel voorgesteld. Dit is overigens een onderdeel van de formatiefase.

Mocht blijken dat de nog bredere coalitievarianten 2 en 3 toch geen uitkomst bieden bij één of meerdere partijen uit 'de kerncoalitie' dan adviseer ik om variant 1 een goede kans te geven; VVD-D66-CDA.

Vervolgadvies voor de formatiefase

Ik adviseer u te werken aan een coalitieakkoord op hoofdlijnen, waarin:

- Duidelijke prioriteiten worden benoemd;
- Ruimte wordt gelaten voor debat in de raad;
- Expliciet wordt vastgelegd hoe inbreng van oppositiefracties en/of steunfracties wordt meegenomen.

Het vervolgproces dient tevens expliciet stil te staan bij:

- De rolverdeling tussen gemeenteraad en college B&W, tussen de raadsfracties onderling en fracties intern, i.c. de rolvastheid voor vaststellen kaders en uitvoering en de controle daarop.
- Het wederom versterken van de goede raadsdynamiek, expliciete ruimte voor inbreng van oppositiepartijen, duidelijke afspraken over prioriteiten, uitvoering en evaluatie; ruimte voor politiek debat buiten het akkoord en ruimte voor nieuwe raadsleden om hun rol te vinden.

In alle gesprekken tijdens deze informatieronde kwam inhoudelijke verdieping aan de orde op verzoek van de grootste partij, de VVD. Ook de andere partijen hebben de gelegenheid genomen om belangrijke inhoudelijke punten uit hun verkiezingsprogramma's ter tafel te brengen. Deze informatie is beschikbaar bij de griffie. Ik adviseer de aankomende formateur deze informatie te gebruiken.

Tenslotte, mijn voorstel is dat de VVD het voortouw neemt voor de formatie van een nieuw college, ondersteund door de gemeentesecretaris Marco Vonk en zijn ambtelijke staf.

Voor de mondelinge overdracht van informatie aan de formateur zijn de griffie en ik uiteraard beschikbaar.

Ik dank u voor de gelegenheid en wens u succes met de volgende fase; het formeren van een coalitie 2026-2030 voor de gemeente De Ronde Venen.

Pieter Heiligers
informateur